

NOTAT

OPPDRAAG	Sundsåsen – Detaljreguleringsplan med konsekvensutredning	DOKUMENTKODE	10240037-02-PLAN-NOT-002
EMNE	Sammendrag av og kommentarer til uttalelser til varsling av oppstart og høring av planprogram	TILGJENGELIGHET	Åpen
OPPDRAAGSGIVER	KOMAS AS	OPPDRAAGSLEDER	Edvard Duvsete
KONTAKTPERSON	Øyvind Brygfjeld	SAKSBEHANDLER	Edvard Duvsete
KOPI		ANSVARLIG ENHET	10234031 Enhet MIDT Seksjon By- og områdeutvikling

SAMMENDRAG

Oppstart av planarbeid og offentlig ettersyn av forslag til planprogram ble kunngjort 10. januar 2022 i Avisa Hemnes og på Hemnes kommune sine hjemmesider. Det er mottatt seks uttalelser til varsling av oppstart. Disse er fra Statens vegvesen, Statskog, Nordland fylkeskommune, Sametinget, Jan Gaute Buvik og Reindriftsdistriktet Røssåga Siida.

Merknadene er i hovedsak knyttet til følgende forhold:

Planprogrammets innhold i forhold til vann og avløp, reindriften, naturmangfold, grunnforhold og bevaring av vegetasjon.

1 Generelt

Oppstart av planarbeid og offentlig ettersyn av forslag til planprogram ble kunngjort 10. januar 2022 i Avisa Hemnes og på Hemnes kommune sine hjemmesider. Det ble sendt varsel i form av brev til følgende:

- Grunneiere
- Naboer og gjenboere
- Offentlige myndigheter
- Interesseorganisasjoner

Kopi av uttalelser følger i vedlagt notat: 10240037-02-PLAN-NOT-007 Uttalelser ved varsel om oppstart og høring av planprogram

REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KONTROLLERT AV	GODKJENT AV
00	28.04.22	Første versjon	Edvard Duvsete	Torunn Spets Storhov	Edvard Duvsete

2 Mottatte uttalelser

Det er mottatt åtte uttalelser til opprinnelig varslingsplan og oppstart. Uttalelsene er mottatt fra følgende aktører:

1. Statens Vegvesen (SVV)
2. Statskog
3. Nordland fylkeskommune
4. Sametinget
5. Jan Gaute Buvik
6. Røssåga Siida
7. Statsforvalteren i Nordland
8. NVE

3 Sammendrag og kommentarer

Sammendrag	Kommentarer
Statens Vegvesen	
SVV har ingen innspill til varsel om oppstart av detaljreguleringsplan, men vil være høringspart når planen sendes ut på høring.	Uttalelsen tas til orientering.
Statskog	
Statskog har ingen innspill til planarbeidet på dette tidspunktet, men forbeholder seg retten til å komme med eventuelle merknader ved offentlig ettersyn av planen.	Uttalelsen tas til orientering.
Nordland fylkeskommune	
Nordland fylkeskommunen vil allerede nå gjøre oppmerksom på at planarbeidet kan komme til å stride mot regionale interesser slik de blant annet kommer fram i fylkesplan for Nordland 2013-2025.	Uttalelsen tas til orientering.
<u>Forholdet til regionale interesser</u> Gjeldende Fylkesplan for Nordland 2013-2025, kapittel 8. Arealpolitikk i Nordland, inneholder klare mål for arealpolitikken i perioden. Nordland fylkeskommune er tilfreds med at forslagsstiller er kjent med fylkesplanens mål for arealpolitikken, jf. planprogrammets kap. 4.2. Det forutsettes at planarbeidet vurderes i den pågående planprosessen i forbindelse med kommuneplanens arealdel, og at arealbruken inntas i denne dersom kommunen finner at reguleringsplanforslaget skal fremmes.	Forslagsstiller jobber tett med kommunen, med hensyn på innarbeidelse av planarbeidet i kommuneplanens arealdel. Det er ikke bestemt om dette skal innarbeides i kommunens arealdel-prosess.
Nordland fylkeskommune viser til arealpolitiske retningslinjer i fylkesplanen, og ber om at det tas hensyn til disse i planarbeidet. Det vises spesielt til arealpolitiske retningslinjer fra kap. 8.3 om <i>Naturressurser, kulturminner og landskap</i> og kap. 8.6 om <i>Klima og klimatilpasning</i> .	
<u>Landskap</u> Nordland fylkeskommune er tilfreds med at temaet utredes i planarbeidet, og at fylkeskommunens prosjekt <i>Landskapskartlegging av Nordland</i> er kjent for forslagsstiller.	Uttalelsen tas til orientering.

<p>Det vises til følgende arealpolitiske retningslinjer fra kap. 8.3 om <i>Naturressurser, kulturminner og landskap</i></p> <p><i>a) Landskap som kulturelt, miljømessig og sosialt element, skal være en integrert del av arealplanleggingen. Det skal tas hensyn både til helhetlige landskapsrom og landskapselementer.</i></p> <p><i>b) Viktige naturområder må forvaltes slik at områdenes kvalitet ikke forringes. Naturmangfoldet bør være kartlagt som grunnlag for kommunal planlegging.</i></p> <p><u>Kulturminner og kulturmiljø</u></p> <p>Nordland fylkeskommune har sjekket nevnte planer mot våre arkiver. Så langt vi kjenner til, er planforslaget ikke i konflikt med verneverdige kulturminner. Vi har foreløpig ingen merknader til planarbeidet og vil gi endelig uttalelse når planforslag foreligger.</p> <p>Innspillet gjelder ikke samiske kulturminner; det vises til egen uttalelse fra Sametinget.</p> <p><u>Reindrift</u></p> <p>Det er bra at temaet blir utredet i planarbeidet, og at berørte siidaer skal konsulteres, da planområdet ifølge reindriftskart (https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/reindrift/reindriftens-arealbrukskart) omfatter både vårbeite, sommerbeite og vinterbeite. Varslet omfang av fritidsbebyggelse tilsier at planarbeidet kan komme i konflikt med reindriftnæringens arealbruksinteresser. Nordland fylkeskommune ber om at planarbeidet også ses i sammenheng med planoppstart for fritidsbebyggelse ved Røssvatnet lenger nord ved Røssvassbukta, samt allerede avsatte områder til fritidsbebyggelse, og at samlet belastning for reindriftnæringen som følge av tiltakene, vurderes.</p> <p>Det vises til arealpolitiske retningslinjer fra kap. 8.3 om <i>Naturressurser, kulturminner og landskap</i>:</p> <p><i>i) Alternative utbyggingsområder skal vurderes og synliggjøres i planer der dyrket jord eller reinbeiteområder foreslås omdisponert til andre formål. Avsatte byggeområder bør fortettes eller omdisponeres til annen bruk før dyrket jord eller reinbeiteområder omdisponeres.</i></p> <p><i>n) Nybygging av boliger og fritidsbebyggelse bør skje i form av fortetting av eksisterende områder framfor å ta i bruk nye områder innenfor LNFR-områder. Hytter/fritidsbebyggelse skal lokaliseres i gangavstand til vinterbrøytet vei.</i></p> <p><u>Vannmiljø</u></p> <p>Nærheten til Røssvatnet tilsier at vannmiljø bør vies oppmerksomhet. Vannforskriften § 12 kan komme i bruk når det fattes enkeltvedtak om ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst. I reguleringsplansaker er det kommunen som sektormyndighet ifølge plan- og bygningsloven, som er ansvarlig for en slik vurdering.</p> <p>Det vises til arealpolitiske retningslinjer fra kap. 8.3 om <i>Naturressurser, kulturminner og landskap</i>:</p> <p><i>l) Forvaltning med tanke på å sikre god vannkvalitet i sjøer, elver, grunnvann og kystvann, skal ivaretas gjennom ei helhetlig</i></p>	<p>Uttalelsen tas til orientering.</p> <p>Uttalelsen tas til orientering. Planarbeidet skal ses i sammenheng med planprosessen for Røssvassbukta i vurderingen av konsekvenser for reindriften.</p> <p>Kapittel 4.1 i planprogrammet er oppdatert med henvisning til vannforskriften og den regionale vannforvaltningsplanen.</p>
--	---

<p><i>arealplanlegging, hvor kommunene bør utarbeide helhetlige vannmiljøplaner.</i></p> <p><i>m) Kommunene skal i sin plan- og enkeltsaksbehandling sikre drikkevannskildene for dagens og framtidens behov.</i></p> <p><u>Klimahensyn og klimaendringer</u> Med forventede klimaendringer er det forventet bl.a. økt flomfare. Det bør derfor tas hensyn til klimaendringer i plan, for å bygge et mer motstandsdyktig samfunn.</p> <p>Det vises til følgende arealpolitiske retningslinjer fra kapittel 8.6 om <i>Klima og klimatilpasning</i>:</p> <p><i>c) Kommunene skal i nødvendig grad kartlegge og innarbeide potensielle faresoner (flo, flom og skred), som følge av klimaendringer i planleggingen. Det er viktig at det angis bestemmelser som tilpasser arealbruken til konsekvensene av et endret klima.</i></p> <p><i>e) Energibruk og tilrettelegging for nye miljøvennlige energiløsninger, skal være et gjennomgående perspektiv i kommuneplaner og planer som legger til rette for utbygging.</i></p> <p><i>g) Kommunene bør vurdere hvordan blå-grønnstruktur kan bidra til å forebygge flomdeleggelse og overvannsproblemer gjennom aktiv bruk av vannsystemer og grønne områder.</i></p> <p><u>Planprogrammet</u> Under planprogrammets kapittel 4.1 Statlige planretningslinjer nevnes rikspolitiske retningslinjer for barn og unge og det nevnes kun én statlig planretningslinje, som gjelder for strandsonen langs sjøen. Altså strandsonen langs kysten og ikke langs innsjøer. Listen viser ellers til føringer i form av lover, ulike typer retningslinjer, regionale planer m.m. Det foreslås derfor at tittelen generaliseres til Føringer for planarbeidet e.l.</p> <p>Nordland fylkeskommune minner også om at <i>plan- og bygningsloven</i> og <i>Forskrift om behandling av private forslag til detaljregulering etter plan- og bygningsloven</i> er førende for arbeidet.</p> <p>Det bes om at også at følgende rammeverk legges til grunn for planarbeidet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning - Regional plan for klima og miljø - Grønn omstilling i Nordland 2021-2030 <p><u>Konsekvensutredning</u> Nordland fylkeskommune viser til KU-forskriften § 21. Listen er ikke uttømmende, men de tema som er nevnt skal vurderes utredet. Dersom noen av temaene som er opplistet i KU-forskriften § 21 vurderes ikke å være beslutningsrelevante, kan disse utelates fra utredningen, og begrunnelsen for dette skal gå fram av planprogrammet. Nordland fylkeskommune ser at dette mangler i forslaget til planprogram, og ber om at temaene i § 21 enten inkluderes i planprogrammet, eller at kommunen sannsynliggjør at disse ikke er beslutningsrelevante for detaljreguleringen.</p>	<p>Uttalelsen tas til orientering.</p> <p>Uttalelsen tas til orientering.</p> <p>Uttalelsen tas til orientering.</p> <p>Uttalelsen tas til følge.</p> <p>Kommunen vil kommentere dette i deres saksfremlegg.</p>
---	--

Sammendrag av og kommentarer til uttalelser til varslings av oppstart og høring av planprogram

<p>Nordland fylkeskommune viser til at det i kommuneplanens arealdel for Hemnes er avsatt flere områder for fritidsbebyggelse, og ber om kommunens vurdering av og ev. begrunnelse for hvorvidt det er behov for nye arealer til fritidsbebyggelse. Det bes også om at relevante og realistiske alternativer vurderes jf. KU-forskriften § 19, jf. også arealpolitisk retningslinje 8.3 i) foran. Fylkeskommunen minner om at også 0-alternativet skal utredes jf. KU-forskriften § 20.</p> <p><u>Medvirkning</u> Planarbeidet var varslet både på plankonsulentens og kommunens hjemmeside, hvilket er bra for å sikre mulighet for medvirkning. Det er også positivt at utøvere av reindrift skal konsulteres. Det savnes at referat fra oppstartsmøtet fulgte saken. Det er viktig for å forstå kommunens vurdering av planinitiativet og begrunnelse for planarbeidet, særlig når planforslaget ikke er i tråd med overordnet plan som forutsatt i plan- og bygningsloven § 12-3. om detaljregulering. Fylkeskommunen ber om at oppstartsreferatet sendes ved eller tilgjengeliggjøres i senere saker, fordi det gir partene et bedre grunnlag for å vurdere planene.</p>	<p>Uttalelsen tas til orientering.</p>
Sametinget	
<p>Etter vår vurdering av beliggenhet og ellers kjente forhold kan vi ikke se at det er fare for at tiltaket kommer i konflikt med automatisk fredete samiske kulturminner. Sametinget har derfor ingen spesielle merknader til planforslaget.</p> <p>Skulle det likevel under arbeid i marken komme fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget omgående, jf. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) § 8 annet ledd. Vi forutsetter at dette pålegg formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.</p> <p>Vi minner om at alle samiske kulturminner fra 1917 eller eldre er automatisk freda i følge kml. § 4 annet ledd. Samiske kulturminner kan for eksempel være hustuffer, gammetuffer, teltboplasser (synlig som et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt, fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver, offerplasser eller steder det knytter seg sagn til. Mange av disse er fortsatt ikke funnet og registrert av kulturminnevernet. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme fredet kulturminne, eller sikringssonen på 5 meter rundt kulturminnet, jf. kml. §§ 3 og 6.</p> <p>Vi gjør for øvrig oppmerksom på at denne uttalelsen bare gjelder Sametinget, og viser til egen uttalelse fra Nordland fylkeskommune.</p>	<p>Uttalelsen tas til orientering.</p>
Jan Gaute Buvik	
<p>Jan skriver at Sundsåsen ser grei ut.</p>	<p>Uttalelsen tas til orientering.</p>
Røssåga Siida- Reindriftsdistriktet	
<p>Røssåga Siida er imot dette prosjektet. Dette området blir mye brukt, spesielt på våren, da de ligger solvendt og blir tidlig bart. En nedbygging i dette område vil</p>	<p>Forslagsstiller har vært i dialog med Røssåga Siida, slik at man kan finne en</p>

Sammendrag av og kommentarer til uttalelser til varsling av oppstart og høring av planprogram

<p>ødelegge området fullstendig til framtidig bruk til reindrift. Det er allerede nok utfordringer med dagens utbygging. Det er også en flyttelei gjennom hele dette område og som kjent, har flyttelei et særskilt vern i reindriften § 22.</p>	<p>løsning som ikke vil berøre flytteleia til reindriften.</p> <p>Forslagsstiller har vært på befaring med Røssåga Siida. Forslagsstiller har bedt NIBIO om å konsekvensutrede reindriftsteamet.</p> <p>Konsekvensutredningen beskriver hvordan tiltaket påvirker reindriftnæringen i og utenfor planområdet.</p> <p>Konsekvensutredningen foreslår følgende avbøtende tiltak: Det skal ytes full kompensasjon for beitetape som følge av direkte nedbygde arealer. I tillegg ytes kompensasjon for arealer innenfor planområdet som blir utilgjengelige for reinen på grunn av eventuelle gjerder og barrierevirkning som følge av etableringen av hyttefeltene. For å redusere de negative konsekvensene for Røssåga/Toven reinbeitedistrikt ved eventuell etablering av Røssvassbukt hyttefelt, bør deler av planområdet ikke bygges ned med hytter. Dette gjelder det vestlige del-området i alternativ 1 i konsekvensutredningen.</p> <p>Forslagsstiller har respekt for reindriften, og ønsker, sammen med reindriften og kommunen, å finne gode løsninger som ikke vil ha vesentlig skade eller ulemper for reindriftsutøvelsen.</p>
<p>Statsforvalteren i Nordland</p>	
<p>Området ligger ved Tortenliveien på Sundsåsen, cirka 7.5 km fra fylkesvei. Det aktuelle arealet er i kommuneplanens arealdel avsatt til LNF-2 uten bestemmelser. Innenfor dette området er det ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn den som inngår direkte som ledd i stedbunden næring. Planinitiativet er i strid med overordnede arealavklaringer i kommuneplanens arealdel. Pbl. § 12-3 slår fast at detaljregulering skal brukes for å følge opp kommuneplanens arealdel og eventuelt etter krav fastsatt i en vedtatt områderegulering. Bestemmelsens tredje ledd angir at private planforslag innholdsmessig må følge opp hovedtrekk og rammer i kommuneplanens arealdel og foreliggende områdereguleringer. Bestemmelsen tar sikte på å styrke den overordnede planleggingen etter loven. Etter 1985-loven skjedde det relativt ofte at den arealbruken som var fastsatt i kommuneplanens arealdel ble fraveket gjennom behandlingen av private reguleringsplanforslag som ble utarbeidet med sikte på gjennomføring av konkrete enkelttiltak. Over tid kunne dette føre til ganske omfattende endringer av arealbruken, uten at disse endringene var resultat av en overordnet, kommunal planlegging. Statsforvalteren er klar på at</p>	<p>Det er riktig at planinitiativet strider med kommuneplanens arealdel. Hemnes kommunes arealdel er fra 2006, hvilket gjør den 16 år gammel, hvilket vil si at det ikke er gjort noen nye vurderinger for området. Derfor har vi i samråd med kommunen blitt enig om at det skal utarbeides en detaljregulering med konsekvensutredning.</p> <p>Planen skal konsekvensutredes, hvilket gjør at hensynet til de ulike relevante temaene vil bli synliggjort og vurdert nøye.</p>

<p>utbygging av fritidsboligområder bør skje i henhold til helhetlige og langsiktige overordnet planer, hvor bl.a. hensyn til arealøkonomi, allmenne interesser og primærnæringer er vektlagt. At forslaget er i strid med overordnede arealplaner, vil være et tungtveiende argument for å nekte det fremmet.</p> <p>Området rundet Røssvatnet er utsatt for et relativt høyt utbyggingspress. Det er blant annet i kommuneplanen for Hemnes avsatt betydelige arealer for fritidsbebyggelse. Det aktuelle planområdet ligger mellom fritidsboligområde Nordeng og Røssvassbukta. Spesielt rundt Røssvassbukta er det avsatt betydelige områder for fritidsboliger og LNF(R)-områder med åpning for spredt bebyggelse. Innenfor disse byggeområdene synes det å foreligge fortettingspotensial. I stedet for å ta i bruk nye areal, bør utbyggingspotensialet innenfor disse områdene utnyttes fullt ut.</p> <p><i>Krav om konsekvensutredning</i></p> <p>Utredningen skal beskrive planens virkninger for naturmangfoldet ut fra kjent kunnskap, påvirkning av landskapsbildet, friluftsinteressene og reindrift.</p> <p>Det følger av forskrift om konsekvensutredninger at samisk natur og kulturgrunnlag er en av faktorene som skal vurderes, herunder reindrift. Beskrivelsen skal omfatte positive, negative, direkte, indirekte, midlertidige, varige, kortsiktige og langsiktige virkninger av tiltaket. Der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede virkningene av allerede gjennomførte vedtatte eller godkjente planer og tiltak innenfor det aktuelle reinbeitedistriktet vurderes, jf. forskrift om konsekvensutredning § 21 tredje ledd.</p> <p>Konsekvensutredningen må ta utgangspunkt i den helhetlige tradisjonelle bruken til reindrifta i det aktuelle området og de omkringliggende områdene. Konsekvensutredningen må vurdere infrastrukturen for reinbeitedistriktet som helhet, inkludert alle flyttleier. Det må også gjøres en vurdering av om de tilgrensende reinbeitedistriktenes flyttleier er berørt.</p> <p>Utgangspunktet for den reindriftsfaglige utredningen vil være tilgjengelig og relevant informasjon som distriktplaner, reindrifts arealbrukskart og tradisjonelle kunnskap. Reindriftskartet er en illustrasjon på hvordan reindriftsnæringen og reinen i hovedsak og normalt bruker sine beiteområder, men det er ikke juridisk bindende. Kartet viser de mest brukte områdene for ulike årstidsbeiter, flytt- og trekkleier, oppsamlingsområder, barmarkstraséer for motorferdsel og reindriftsanlegg. Bruken av et område kan variere eller endres på grunn av vær- og føreforhold det enkelte år, klimaendringer, inngrepsituasjon, nye drivere i distriktet, mv.</p> <p>Reindriftsutøvernes tradisjonelle kunnskap er en viktig del av kunnskapsgrunnlaget. Den tradisjonelle kunnskapen er ikke dokumentert skriftlig. Derfor er god dialog med reindrifta grunnlaget for å få et oppdatert kunnskapsgrunnlag og en god planprosess. Reinbeitedistriktet vil være en viktig kilde til informasjon for konsekvensutredningen av temaet reindrift, da de kjenner detaljene rundt bruken av området best.</p>	<p>Som nevnt over er kommuneplanens arealdel 16 år gammel, hvilket gjør at det kan være aktuelt å gjøre nye vurderinger for området. Derfor vil det bli utarbeidet en konsekvensutredning som tar for seg viktige temaer i forbindelse med en eventuell utbygging.</p> <p>Uttalelsen tas til orientering.</p> <p>Uttalelsen tas til orientering. Kapittel 5.5 i planprogrammet stiller krav til utredning av reindriften.</p> <p>Forslagsstiller har bedt NIBIO om å konsekvensutrede reindrifttemaet. NIBIO har gjort dette i samarbeid med reinbeitedistriktet.</p>
---	---

<p>Naturmiljø</p> <p>Berggrunnen i planområdet består i nordvest av glimmerskifer og glimmergneis, mens dolomittmarmor dominerer i sørøst. Dolomittmarmor vil kunne gi opphav til rike naturtyper og kalkkrevende vegetasjon.</p> <p>Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold, spesielt naturtyper, i denne delen av kommunen synes å være svak og potensielt mangelfull. Registreringene av naturtyper i området mellom Røssvatnet og Bleikvatnet er gamle, hvor karleggingen av naturverdier tilknyttet kulturlandskapet i 2007 er den nyeste informasjonen.</p> <p>Planområdet synes å inkludere myrforekomster. Våtmarker er ett av hovedøkosystemene i Norge som per i dag har svakest økologisk tilstand. Dette er på grunn av en rekke påvirkninger og trusler: fragmentering, drenering, omgjøring av våtmarker til jordbruksland, torvhøsting og nedbygging.</p> <p>Flere våtmarkssystemer, herunder flere myrtyper, er derfor oppført på Norsk rødliste for naturtyper. Myr er levested for mange planter og dyr. Fordi våtmarkene har så rikt plante- og dyreliv, er de svært populære landingsplasser for trekfugler på vei nord om våren og sør om høsten. I tillegg til at det utfyller ulike habitatkrav for mange fuglearter, er det spesielt viktig for evertebrater. Myrer har stor kapasitet til å lagre og fordrøye vann, noe som igjen virker flomdempende. Våtmarkene har også en viktig funksjon med tanke på å rense vann. Myr er videre en type våtmark som inneholder store mengder karbon lagret gjennom tusenvis av år. Som utgangspunkt bør slike karbonrike arealer skjermes mot inngrep og drenering.</p> <p>Friluftsliv</p> <p>Det er store friluftstinteresser tilknyttet Røssvatnet og dets omkringliggende areal. Det her aktuelle området er imidlertid ikke avgrenset særskilt i kommunens friluftslivskartlegging, men grenser i nordvest mot et registrert friluftslivsområde benevnt som Jørntinden (FK00006094).</p> <p>Reindrift</p> <p>Planområdet er en del av Røssåga/Toven reinbeitedistrikt, og området brukes primært til høst- og vinterbeiter. Reindriftingslovens § 19 fastslår at reindriften har beiterett i fjellet og annen utmarksstrekning, og beiteretten gjelder hele året. Hele området inngår som oppsamlingsområde, trekk og flyttlei. Innenfor området kan reinbeitedistriktet sette opp midlertidig arbeidsgjerde ved behov. Slike gjerdene kan settes opp ved oppføringstillatelse og de skal fjernes etter bruk.</p> <p>Flyttleier har et særlig vern etter reindriftingslovens § 22, og det er ikke lov å iverksette tiltak som hindrer bruk av flyttleiene:</p> <p><i>Reindriftingsutøvere har adgang til fritt og uhindret å drive og forflytte rein i de deler av reinbeiteområdet hvor reinen lovlig kan ferdes og adgang til flytting med rein etter tradisjonelle flyttleier. Med til flyttlei regnes også faste inn- og avlastningsplasser for transport av reinen.</i></p>	<p>Uttalelsen tas til orientering. Kapittel 5.1 i planprogrammet stiller krav til utredning av naturmangfoldet. Dette inkluderer skadereduserende tiltak. Informasjon om verdier i og i nærheten av planområdet noteres og vil inngå i kunnskapsgrunnlaget for konsekvensutredningen.</p> <p>Myr og myrområder vil bli hensyntatt i reguleringsplanarbeidet. I konsekvensutredningen er det foreslått en hel rekke med skadereduserende tiltak på naturmangfold. De viktigste er plassering av hyttetomter slik at de unngår myrareal, bekker og kantsoner mot bekker.</p> <p>Uttalelsen tas til orientering. Kapittel 5.3 i planprogrammet stiller krav til utredning av friluftstinteresser.</p> <p>Uttalelsen tas til orientering. Kapittel 5.5 i planprogrammet stiller krav til utredning av reindriften. Forslagsstiller har bedt NIBIO om å konsekvensutrede reindrifteamet. NIBIO har gjort dette i samarbeid med reinbeitedistriktet.</p>
--	--

Reindriftens flyttleier må ikke stenges, men Kongen kan samtykke i omlegging av flyttleier og i åpning av nye flyttleier når berettigede interesser gir grunn til det.

Det er flyttleias funksjon som er vernet i reindriftslovens § 22, og ikke bare et konkret begrenset areal eller terrengformasjon.

Bredden på ei flyttleier vil variere, blant annet etter terreng, klimatiske forhold og eksisterende inngrep og forstyrrelser i og rundt flyttleia. Reindriftsfaglige forhold spiller også inn, for eksempel størrelsen og samlingen av flokken, reinens kondisjon og tamhetsgrad.

Noen tiltak kan hindre flytting også om de ligger for tett opp mot flyttetraseen. Det er derfor viktig å vurdere hva som er nødvendig avstand mellom ulike byggeformål og flyttleiene. Tiltakshaver må avklare hvordan planlagte tiltak vil påvirke både flytting av rein gjennom området og reinens mulighet for næringsopptak undervegs i flyttinga.

Inngrep og økt menneskelig aktivitet påvirker reindrifta negativt. Forstyrrelser og inngrep i reinbeiteområder kan føre til tap av beiteareal på grunn av reinens unnvikelsesadferd. Sumeffektene av dette, sammen med tap av rein til rovvilt og ustabile værforhold, kan til sammen utgjøre store utfordringer for reindrifta.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Jf. plan- og bygningsloven § 4-3 skal kommunen påse at risiko- og sårbarhetsanalyse gjennomføres for planområdet, eller selv foreta slik analyse, for å sikre at planen fremmer hensynet til samfunnssikkerhet. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging. Området med fare, risiko eller sårbarhet avmerkes i planen som hensynssone, jf. §§ 11-8 og 12-6.

ROS-analyse på dette nivået skal avdekke reell fare, og i dette tilfellet er det viktig at hensynet til skred blir ivaretatt, da en liten del av planområdet ligger innenfor aktsomhetsområde for jord- og flomskred.

Ved planlegging av bebyggelse i nærheten av høyspentanlegg må det utredes om magnetfeltnivåene kan bli høyere enn 0,4 mikrotlesla i snitt over året, og implementere tiltak ut ifra dette. All eksponering skal holdes så lavt som praktisk mulig, og det må vurderes løsninger som kan redusere magnetfeltnivået. En god dialog med kraftselskapet vil være viktig.

Mer informasjon om bebyggelse nær høyspenningsanlegg finnes [her](#).

ROS-analysen skal si noe om området er egnet for utbygging eller ikke, og hvilke tiltak som eventuelt må gjøres der det er utfordringer. Det er avgjørende at risikoreduserende tiltak blir tatt med i planbestemmelsene for å sikre at planlagt utbygging vil være sikker.

I ROS-analysen skal mulige uønskede hendelser som kan skje i fremtiden identifiseres. Dette gjelder spesielt hendelser knyttet til et endret klima. Risiko og sårbarhet, herunder sannsynlighet,

Uttalelsen tas til orientering. De ulike temaene inntas som en del av ROS/planbeskrivelsen.

Sammenheng av og kommentarer til uttalelser til varsling av oppstart og høring av planprogram

<p>konsekvens og usikkerhet skal vurderes, og det skal identifiseres tiltak for å redusere risiko og sårbarhet for de ulike hendelsene.</p> <p>I tillegg skal ROS-analysen omfatte forhold i omkringliggende områder som kan få konsekvenser for planområdet, samt at mulige konsekvenser av utbyggingen for omkringliggende områder må vurderes.</p> <p>Statsforvalteren anbefaler at DSB sin veileder Metode for risiko- og sårbarhetsanalyse i planlegging brukes til gjennomføring av ROS-analyse.</p> <p>Kommunen må se til at ROS-analysen ligger ved planen som en del av planforslaget, og at eventuelle risikoer og sårbarheter av betydning for planområdet og utbyggingsformålet er presentert og tilstrekkelig ivaretatt i planforslaget. Kommunen må vurdere om ROS-analysen tilfredsstiller krav og føringer.</p> <p>Videre anbefaler DSB at kommunen veileder i planarbeidet og gir råd om hvordan ROS-analysen skal gjennomføres. Dette kan eksempelvis være:</p> <p>informasjon om risikofaktorer i kommunen, tverrfaglige utfordringer, oppfølgingskrav fra kommuneplanens arealdel eller områderegulering, relevante veiledere, rapporter, kart og analyser (for eksempel ROS-analyser fra kommuneplanens arealdel, områdereguleringer og naboplanområder) klimaprofil for fylket, som finnes her.</p> <p>Kommunens helhetlige ROS-analyse vil også være et viktig grunnlagsdokument i arbeidet med ROS-analysen.</p> <p>I tillegg har Statsforvalteren i Nordland utarbeidet temperaturprofiler og nedbørsprofiler for ulike steder i Nordland basert på klimaprofilene, som kan være et nyttig kunnskapsgrunnlag. Disse dataene finner dere her.</p> <p>Området kan bare bebygges dersom utbygging vil oppnå tilstrekkelig sikkerhet jf. TEK 17 kap. 7, sikkerhet mot naturpåkjenninger, som også må ses i sammenheng med plan- og bygningsloven § 28-1 om sikker byggegrunn.</p> <p>Der det er avdekket særlige konsekvenser av planforslaget, skal dette omtales i planbeskrivelsen (jf. PBL § 4-2).</p>	
NVE	
<p>Skred i bratt terreng</p> <p>Deler av planområdet ligger innenfor aktsomhetsområde for jord- og flomskred, jf. NVE Atlas.</p> <p>Vi gjør oppmerksom på at aktsomhetskartene kan være unøyaktige. Mindre løснеområder (<50 meter vertikal høyde) vises ikke alltid på aktsomhetskart, og lokale terrengforhold må derfor alltid vurderes i tillegg.</p> <p>Reell skredfare bør avklares i forbindelse med planarbeidet, sammen med dokumentasjon på at sikkerheten er ivaretatt, jf. plan- og bygningsloven §§ 4-3 og 28-1, samt TEK17 § 7-3.</p>	<p>Forslagsstiller kan ikke se at deler av planområdet ligger innenfor aktsomhetsområde for jord- og flomskred.</p>

<p>Eventuelle krav om risikoreduserende tiltak må ivaretas i plankart og bestemmelser.</p> <p>Det vises i denne forbindelse til NVEs retningslinje 2/2011 Flaum- og skredfare i arealplanar (revidert 22. mai 2014), samt NVEs veileder for utredning av skredfare i bratt terreng.</p> <p>Flom og erosjon Planområdet ligger ikke innenfor aktsomhetsområde for flom, jf. NVE Atlas. Aktsomhetskart for flom i NVE Atlas kan være unøyaktige. Lokale terrengforhold bør derfor vurderes før flomfaren kan utelukkes. Det samme gjelder tilstedeværelsen av mindre bekker som ikke har blitt plukket opp av analysen.</p> <p>Dersom det planlegges tiltak som kan være flomutsatt, forutsetter vi at det i forbindelse med planarbeidet utarbeides en flomvurdering samt dokumenteres tilstrekkelig sikkerhet mot naturfare, jf. plan- og bygningsloven § 28-1 og TEK17 § 7-2. Eventuelle faresoner og behov for risikoreduserende tiltak må innarbeides i plankart og bestemmelser.</p> <p>Det vises til NVEs retningslinje 2/2011 Flaum- og skredfare i arealplanar (revidert 22. mai 2014) og NVEs veileder 3/2015 Flaumfare langs bekker. Byggverk må plasseres i sikker avstand fra erosjonsutsatt skråning, eller skråningen må sikres mot erosjon. Krav til sikkerhet mot erosjon langs vassdrag er definert i TEK17 § 7-2 med veiledning.</p> <p>Klimatilpasning og overvannshåndtering Mer utbygging i nedbørfeltet gir økt andel tette flater. Dette bidrar til raskere avrenning og større mengder vann på terrengoverflaten (overvann). Økningen kan føre til oversvømmelser i byggeområdene og flom i vassdragene. Det er viktig å være oppmerksom på at ny utbygging også kan blokkere avrenningen ovenfra, som igjen kan føre til skader på selve bygget eller lede overvannet i uønsket retning. Økosystem som f.eks. flomskog, myrer og våtmarker har en flomdempende funksjon som bør bevares i størst mulig grad. Dersom omgivelsene og/eller resipienten ikke har kapasitet til å ta imot økt avrenning, må det planlegges kompenserende tiltak i nedbørfeltet. Klimaendringenes påvirkning på avrenningen i byggeområdene må også avklares. Dette må gjøres tidlig i planprosessen slik at det blir satt av tilstrekkelig areal før bygninger og infrastruktur planlegges.</p> <p>Overvannshåndtering bør i størst mulig grad skje lokalt og helst i form av åpne, naturbaserte løsninger i tråd med Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning og etter den såkalte tretrinnsmodellen (infiltrasjon, fordrøyning, sikker bortledning av overflatevann). Planforslaget må beskrive hvordan overvannshåndtering tenkes løst, da overvannshåndtering er en viktig premisse for plasseringen og utformingen av de ulike tiltakene i reguleringsplanen. Reguleringsplanen bør gjennom bruk av reguleringsformål, hensynssoner og bestemmelser sørge for at de arealene som er best egnet til overvannshåndtering, og som</p>	<p>Uttalelsen tas til orientering.</p> <p>Planområdet vurderes ikke som flomutsatt.</p> <p>Uttalelsen tas til orientering. Overvannshåndtering vil håndteres lokalt og prosjekteres i byggesaken.</p>
---	---

<p>trolig er avgjørende for en sikker vannhåndtering, ikke blir bebygd. Tiltak, konstruksjoner og anlegg som er nødvendig for gjennomføring av planen, bør derfor være lokalisert innenfor plangrensen. Se ellers informasjon om overvann på NVEs nettsider: https://www.nve.no/arealplanlegging/overvann-i-arealplanlegging/.</p> <p>Dersom overvann skal avledes til vassdrag som sikker resipient må konsekvenser for flomfare i vassdraget vurderes slik at ikke allmenne interesser i vassdraget blir negativt berørt. Dette inkluderer økt flomfare for tredjepart, jf. TEK17 § 7-1, 2. ledd.</p> <p>Allmenne interesser i vassdrag Det er store allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann. Vassdrag utgjør viktige landskapselementer og opplevelsesverdier, bidrar til å redusere flomfare dersom disse holdes åpne og er viktige for å kunne ivareta biologisk mangfold.</p> <p>Eventuelle vassdrag og mindre bekker i området må beskrives, og det må redegjøres for eventuell flom- og erosjonsfare. NVE fraråder bygging på myr.</p> <p>De særlige interessene knyttet til vassdraget kan ivaretas i arealplanleggingen f.eks. ved bruk av arealformål for bruk og vern av sjø og vassdrag (jf. pbl. § 12-5 nr. 6) og ved bestemmelser om byggeforbud langs vassdraget (jf. pbl. § 1-8).</p> <p>Det vises for øvrig til NVEs veileder 2/2019 Kantvegetasjon langs vassdrag.</p> <p>Vassdrags- og grunnvannstiltak Tiltak som kan medføre skader eller ulemper for allmenne interesser, kan utløse konsesjonsplikt etter vannressursloven. Hvis det er behov for at NVE gjør en konsesjonspliktutredning av vassdragstiltak i planen, så ber vi om at dette kommer klart frem av oversendelsesbrev. NVE kan avgjøre at reguleringsplan kan erstatte konsesjon, dersom vassdragsinteressene er godt nok ivaretatt i planen.</p> <p>NVEs merknader til planer som innebærer inngrep i vassdrag og grunnvann vil måtte baseres på en faglig, skjønnsmessig vurdering av det enkelte tiltaket og dets konsekvenser for allmenne interesser i vassdrag og grunnvann, jf. vannressursloven (vrl.) § 8 om konsesjonsplikt og § 10 om alminnelig lavvannføring. Det er derfor viktig at virkningene for vassdrag er godt beskrevet i planen.</p> <p>Det vises for øvrig til NVEs veileder 1/2021 Veileder til vannressursloven og NVEs behandling av vassdrags- og grunnvannstiltak.</p> <p>Energianlegg Et velfungerende system for produksjon og overføring av energi er avgjørende for samfunnet. Planen må derfor ta hensyn til anlegg som er planlagt eller har konsesjon etter energi- og</p>	<p>Uttalelsen tas til orientering, og vassdrag vil bli hensyntatt i planarbeidet. I konsekvensutredningen er det foreslått en hel rekke med skadereduserende tiltak på naturmangfold. De viktigste er plassering av hyttetomter slik at de unngår myrreal, bekker og kantsoner mot bekker.</p> <p>Uttalelsen tas til orientering.</p> <p>Uttalelsen tas til orientering, og vil bli hensyntatt.</p>
--	---

Sammendrag av og kommentarer til uttalelser til varsling av oppstart og høring av planprogram

<p>vassdragslovgivningen. Hvis planen kommer i berøring med energiinteresser, bør berørte energiselskap involveres tidlig.</p> <p>Generelle råd</p> <p>For å få en fullstendig oversikt over hvordan dere kan ta hensyn til våre tema i reguleringsplanen anbefaler vi dere å bruke våre internettsider for arealplanlegging. Her er informasjonen og veiledningen lagt opp etter plannivå. Vi vil særlig vise til Kartbasert veileder for reguleringsplan. Veilederen leder dere gjennom alle våre fagområder, og gir dere verktøy og innspill til planarbeidet. Den som utarbeider planen, har ansvar for at disse interessene blir vurdert i planarbeidet.</p>	<p>Uttalelsen tas til orientering.</p>
--	--

4 Informasjonsmøte for grunneiere og naboer

Det har ikke vært gjennomført informasjonsmøte ved varsel om oppstart av planarbeidet. Dersom forholdene tillater det, vil det ved høring av planforslaget legges opp til et åpent møte samt orientering av Reindriftsdistriktet Røssåga Siida.